www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

Test Booklet Code & Serial No. **D**

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

GEOGRAPHY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. [ ]

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. [ ]

(To be filled by the Candidate)

SEP - 36221

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **48** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   - (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   - (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   - (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   - (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   - (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   - (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

www.prepp.in

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

SEP - 36221/II—D

Geography
Paper II
भूगोल
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. **Assertion (A) :** Space is an active agent in social well-being.

   Reason (R) : Ghettos in American cities are spatial manifestation of extreme racial discrimination.

   Which of the following is *correct* ?

   (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

   (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

   (C) (A) is true but (R) is false

   (D) (A) is false but (R) is true

2. Which statement is *true* with reference to India as a cultural region ?

   (A) Land of origin of religion (Hinduism, Budhism, Jainism, Sikhism)

   (B) Land of world's largest religion (Hinduism)

   (C) Land of monotheistic religion

   (D) Land of political divisions based on religion

1. **विधान (A) :** अभिक्षेत्र हे सामाजिक हितामध्ये एक सक्रिय कारक आहे.

   कारण (R) : अमेरिकन शहरामधील घेट्टो हे अत्यंत जातीय भेदभावांची स्थलीय अभिव्यक्ती आहे.

   यापैकी कोणते बरोबर आहे ?

   (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

   (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर परंतु (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

   (C) (A) बरोबर तर (R) चूक

   (D) (A) चूक तर (R) बरोबर

2. सांस्कृतिक प्रदेश म्हणून भारतासंदर्भात कोणते विधान **सत्य** आहे ?

   (A) धर्मांच्या उगमांची भूमी (हिंदू, बुद्ध, जैन, शीख)

   (B) जगातील मोठ्या धर्माची भूमी (हिंदू)

   (C) एकेश्वरवादी धर्माची भूमी

   (D) धर्मावर आधारित राजकीय विभाजनाची भूमी

www.prepp.in
Prepp Your Personal Exams Guide

3. Types of boundaries (List-I) and their description (List-II) are given below. Select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Antecedent

(*b*) Subsequent

(*c*) Superimposed

(*d*) Relic

List II

(1) Ethnic-cultural divisions

(2) Colonial divisions

(3) New world

(4) States are abandoned

Which of the following is *correct* ?

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(3)	(2)	(4)
(B)	(3)	(1)	(2)	(4)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

3. यादी-I मध्ये सीमांचे प्रकार आणि यादी-II मध्ये त्यांचे विवरण खाली दिलेले आहेत. खालील दिलेल्या संकेतांकामधून अचूक उत्तर निवडा :

यादी I

(*a*) पूर्वानुवर्ती

(*b*) उत्तरवर्ती

(*c*) अध्यारोपित

(*d*) अवशेषीय

यादी II

(1) वंशिक-सांस्कृतिक विभाग

(2) वसाहतीक विभाग

(3) नव जग

(4) राज्ये आणि ओसाडीय भाग

खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ?

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(3)	(2)	(4)
(B)	(3)	(1)	(2)	(4)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

4. Arrange the following language dialects spoken in India in order of their spoken areas from North to South :

(1) Tulu

(2) Telugu

(3) Dogri

(4) Santhali

Which of the following is *correct* ?

Codes :

(A) (1) (3) (4) (2)

(B) (3) (2) (4) (1)

(C) (3) (4) (2) (1)

(D) (2) (4) (1) (3)

5. Which of the following is not a factor in the development of federalism in a country ?

(A) Practice of totemism and animism

(B) Large geographical size

(C) Physiographic diversity

(D) Socio-cultural diversity

4. भारतातील उत्तरेकडून दक्षिणेपर्यंत बोलल्या जाणाऱ्या भागाच्या क्रमाने खालील बोलीभाषा जुळवा :

(1) तुलू

(2) तेलुगू

(3) डोगरी

(4) संथाली

यापैकी कोणते बरोबर आहे ?

संकेतांक :

(A) (1) (3) (4) (2)

(B) (3) (2) (4) (1)

(C) (3) (4) (2) (1)

(D) (2) (4) (1) (3)

5. देशामध्ये संघराज्य विकासाचा खालीलपैकी कोणता एक घटक नाही ?

(A) देवकवाद आणि आत्मावाद यांचा सराव

(B) मोठा भौगोलिक आकार

(C) प्राकृतिक वैविध्यता

(D) सामाजिक-सांस्कृतिक वैविध्यता

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

6. Who from among the following four geographers is considered the pioneer of cultural geography ?
   (A) Richard Hartshorne
   (B) Carl Sauer
   (C) Carl Ritter
   (D) E. Huntington

7. Diffusion of religion and language is not attributed to which of the following ?
   (A) Missionary activity
   (B) Trade linkage
   (C) Education
   (D) Political system

8. Which state of India alone accounts for one-third of the country's Christian population ?
   (A) Kerala
   (B) Mizoram
   (C) Tamil Nadu
   (D) Nagaland

9. Who is the father of functional approach in political geography ?
   (A) Ratzel
   (B) Haushofer
   (C) Hartshorne
   (D) Mahan

6. खालील चार भूगोलतज्ञांपैकी कोणाला सांस्कृतिक भूगोलाचा अग्रणी मानले जाते ?
   (A) रिचर्ड हार्टशोर्न
   (B) कार्ल सोयर
   (C) कार्ल रिटर
   (D) ई. हंटिंगटन

7. धर्माचा व भाषेचा प्रसार खालीलपैकी कशाशी संबंधित नाही ?
   (A) मिशनरी कार्य
   (B) व्यापार संबंध
   (C) शिक्षण
   (D) राजकीय व्यवस्था

8. भारतातील कोणत्या राज्यात संपूर्ण देशाच्या ख्रिश्चन लोकसंख्येपैकी एक तृतीयांश लोकसंख्या राहते ?
   (A) केरळा
   (B) मिझोराम
   (C) तामीळनाडू
   (D) नागालँड

9. राजकीय भूगोलातील कार्यात्मक दृष्टिकोनाचा पितामह कोण आहे ?
   (A) रॅटझेल
   (B) हौसेफर
   (C) हार्टशोर्न
   (D) महान

Prepp Your Personal Exams Guide

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

10. At district level, the scheduled tribes enjoy a dominant status (more than 80% share in the total district population) in which of the following regions of India ?

(A) North-western

(B) North-eastern

(C) Central

(D) Southern

11. **Assertion (A) :** Behavioural geography laid importance to human activity in space, place and environment by studying it at the level of the individual person.

Reason (R) : Geographers in the Western societies discovered the utility of mental maps in understanding why spatial planning failed in most cases.

Select the *correct* answer from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

10. जिल्हापातळीवर, भारताच्या खालीलपैकी कोणत्या प्रदेशात अनुसूचित जमाती (एकूण जिल्हा लोकसंख्येच्या 80 टक्केपेक्षा जास्त प्रमाण) प्राबल्याने दिसून येतात ?

(A) वायव्य

(B) ईशान्य

(C) मध्य

(D) दक्षिण

11. **विधान (A) :** वर्तणूक भूगोलाने अभिक्षेत्र, स्थान आणि पर्यावरणात व्यक्तीच्या वैयक्तिक पातळीवर अभ्यास करून मानवी क्रियांना महत्त्व दिले आहे.

कारण (R) : बऱ्याच प्रकरणांमध्ये स्थलीय नियोजन का अयशस्वी झाले हे समजून घेण्यासाठी, पाश्चात्य समाजांतील भूगोलकारांनी मनाकलनीय नकाशांची उपयुक्तता शोधली.

खाली दिलेल्या संकेतांकामधून अचूक पर्याय निवडा :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर परंतु (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

(C) (A) बरोबर परंतु (R) चूक

(D) (A) चूक परंतु (R) बरोबर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

12. Which of the following is/are not correct with reference to Humanistic Geography ?

(1) It is distinguished by the central and active role it accords to human awareness.

(2) It induces geographers to take expeditions to the poorest and the most depressed areas with a view to obtaining unbiased first hand information about them.

(3) It is an attempt toward understanding meaning, value and human significance of life events.

(4) It is an expensive view of what the human person is and can do.

(A) (2) and (3)

(B) (3) and (4)

(C) (2) only

(D) (4) only

12. मानवीय भूगोलाच्या अनुषंगाने खालीलपैकी अचूक वाक्य कोणते ?

(1) हे मानवी जागरूकताशी संबंधित मध्य आणि सक्रिय भूमिकेद्वारे वेगळे होतात.

(2) यामुळे भूगोलतज्ञांमध्ये सर्वात गरीब आणि अत्यंत उदासीन भागांमध्ये निष्पक्ष प्रथम-दर्शीनी माहिती मिळवण्याच्या दृष्टिकोनातून मोहिमा घेता आल्या.

(3) जीवन घटनांचा अर्थ, मूल्य आणि मानवी महत्त्व समजून घेण्याचा हा एक प्रयत्न आहे.

(4) मानवीय व्यक्ती काय आहे आणि काय करू शकते याचा एक विस्तृत दृष्टिकोन आहे.

(A) (2) आणि (3)

(B) (3) आणि (4)

(C) (2) फक्त

(D) (4) फक्त

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

13. Name of scholars (List-I) and their contributions (List-II) are given below. Match List-I and List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Ptolemy

(*b*) Strabo

(*c*) Eratosthenes

(*d*) Herodotus

List II

(1) First who noted the delta forming process in large rivers

(2) Believed that Indian ocean was enclosed by joined coasts of Asia and Africa

(3) Calculated the earth's circumference

(4) Famous for his work, "Geographica"

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(3)	(2)	(4)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(2)	(4)	(3)	(1)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

13. यादी-I मध्ये विद्वान आणि यादी-II मध्ये त्यांचे योगदान खाली दिले आहे. यादी-I आणि यादी-II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकामधून उत्तर निवडा :

यादी I

(*a*) टॉलेमी

(*b*) स्ट्रेबो

(*c*) इरटोस्थेनेस

(*d*) हेरोडोटस

यादी II

(1) पहिला ज्याने मोठ्या नद्यांमध्ये त्रिभुज प्रदेश तयार होणारी प्रक्रिया नोंदवली.

(2) असे मानले की हिंदी महासागर अशिया व अफ्रिकेच्या किनारपट्टीने संलग्न होता.

(3) पृथ्वीच्या परिघाची गणना केली.

(4) जिओग्राफ्रीका नावाच्या ग्रंथामुळे प्रसिद्ध

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(3)	(2)	(4)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(2)	(4)	(3)	(1)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

14. Which is the *correct* sequence of development that took place in the history of geography ?
    (1) Possibilism
    (2) Post-modernism
    (3) Behaviourism
    (4) Quantitative analysis in geography

    Codes :
    (A) (2), (3), (4) and (1)
    (B) (1), (4), (3) and (2)
    (C) (1), (3), (4) and (2)
    (D) (4), (3), (2) and (1)

15. Outside the United States, which was the university where a major centre of quantitative-theoretical geography had developed ?
    (A) Oxford University, UK
    (B) University of Halle, Germany
    (C) University of Nancy, France
    (D) University of Lund, Sweden

16. Which one of the following is known as the language of geography as spatial science ?
    (A) Ecosystem
    (B) Environment
    (C) Landscape
    (D) Geometry

14. भूगोलाच्या इतिहासात झालेल्या विकासाचे अचूक अनुक्रम कोणते आहेत ?
    (1) शक्यतावाद
    (2) उत्तर-आधुनिकतावाद
    (3) वर्तणूकवाद
    (4) भूगोलातील संख्यात्मक विश्लेषण

    संकेतांक :
    (A) (2), (3), (4) आणि (1)
    (B) (1), (4), (3) आणि (2)
    (C) (1), (3), (4) आणि (2)
    (D) (4), (3), (2) आणि (1)

15. संयुक्त संस्थानाच्या बाहेर, कोणते विद्यापीठ आहे जिथे संख्यात्मक-सैद्धांतिक भूगोलाचे एक प्रमुख केंद्र विकसित झाले ?
    (A) ऑक्सफर्ड विद्यापीठ, युके
    (B) हॅले विद्यापीठ, जर्मनी
    (C) नॅन्सी विद्यापीठ, फ्रान्स
    (D) लुंड विद्यापीठ, स्वीडन

16. खालीलपैकी कोणती भूगोल भाषा स्थलीय विज्ञान म्हणून ओळखली जाते ?
    (A) परिसंस्था
    (B) पर्यावरण
    (C) भूदृश्य
    (D) भूमिती

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

17. Who is considered the originator of dualism between physical and human geography ?
    (A) Carl Ritter
    (B) Oscar Peschel
    (C) Elisee Reclus
    (D) George Gerland

18. By means of 'genre de vie' and other concepts which school of Human Geography replaced the exaggerated Ratzelian notions of environmental determinism by the elastic concept of possibilism ?
    (A) British
    (B) German
    (C) French
    (D) Dutch

19. Who for the first time clarified the relationship between special (Regional) and General (Systematic) Geography ?
    (A) Buscheng
    (B) Humboldt
    (C) Kant
    (D) Varenius

20. Who for the first time attempted a classification of plants and animals ?
    (A) Count Buffon
    (B) James Rennel
    (C) George Forster
    (D) John Ray

17. कोणाला प्राकृतिक आणि मानवी भूगोल यांच्यात द्वैतवाद सुरू करणारा उदगाता म्हटले जाते ?
    (A) कार्ल रिटर
    (B) ऑस्कर पेश्चेल
    (C) एलसी रिक्लुज
    (D) जॉर्ज गेरलेंड

18. 'जेनर-डी-व्हाय' आणि इतर संकल्पनाच्या अनुषंगाने, मानवी भूगोलाच्या कोणत्या विचार-प्रवाहाने संभाव्यवादाच्या घटकांद्वारे पर्यावरणीय निश्चिततावादाची अतिरंजित रॅत्झेलियन कल्पना बदलली ?
    (A) ब्रिटीश
    (B) जर्मन
    (C) फ्रेंच
    (D) डच

19. विशेष (प्रादेशिक) आणि सामान्य (पद्धतशीर) भूगोलादरम्यान पहिल्यांदा कोणी संबंध स्पष्ट केले ?
    (A) बुशचेंग
    (B) हम्बोल्ट
    (C) कांट
    (D) व्हेरिनियस

20. पहिल्यांदा वनस्पती व प्राणी यांचे वर्गीकरण करण्याचा प्रयत्न कोणी केला ?
    (A) काऊंट बफोन
    (B) जेम्स रेनेल
    (C) जॉर्ज फोरस्टर
    (D) जॉन रे

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

21. Which of the following situations would exist when the slope is referred as 100 percent ?
    (A) The horizontal distance is double than vertical difference
    (B) The horizontal distance is same as the vertical difference
    (C) The horizontal distance is half than the vertical difference
    (D) The horizontal distance is 10 times of the vertical distance

22. The sensing and recording ability of the sensor in different wavelength of electromagnetic radiation is known as :
    (A) Spatial resolution
    (B) Radiometric resolution
    (C) Temporal resolution
    (D) Spectral resolution

23. Which of the following are used for calculating drainage density ?
    (1) Stream length
    (2) Stream order
    (3) Basin perimeter
    (4) Basin area
    (A) (1), (2) and (3)
    (B) (2) and (3)
    (C) (2), (3) and (4)
    (D) (1) and (4)

21. खालीलपैकी कोणती परिस्थिती अस्तित्वात असेल जेव्हा उतार हा 100 टक्के दर्शविलेला असेल ?
    (A) आडवे अंतर हे उभ्या फरकाच्या दुप्पट असेल
    (B) आडवे अंतर हे उभ्या फरकासारखे असेल
    (C) आडवे अंतर उभ्या फरकाच्या निम्मे असेल
    (D) आडवे अंतर उभ्या अंतराच्या दहापट असेल

22. संवेदकाची (Sensor) विद्युत-चुंबकीय प्रारणांनी विविध तरंगलांबीमधील संवेदन व नोंद करण्याच्या क्षमतेस .... असे म्हणतात.
    (A) अभिक्षेत्रीय वियोजन
    (B) विकिरणमितीय वियोजन
    (C) कालबाधित वियोजन
    (D) वर्णपटलीय वियोजन

23. निस्सार घनता काढण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या घटकाचा वापर केला जातो ?
    (1) निस्सार लांबी
    (2) निस्सार क्रम
    (3) खोरे परिमिती
    (4) निस्सार क्षेत्र
    (A) (1), (2) व (3)
    (B) (2) व (3)
    (C) (2), (3) व (4)
    (D) (1) व (4)

www.prepp.in

24. Which of the following profiles represents only an outline of the hill ranges ?
    (A) Cross profile
    (B) Longitudinal profile
    (C) Composite profile
    (D) Projected profile

25. Method of data collection changes primarily with :
    (A) Subject of investigation
    (B) Scope of enquiry
    (C) Statistical technique
    (D) Study area

26. Which type of regions can be best analysed by "Principal Component Analysis" ?
    (A) Non-developed region
    (B) Formal region
    (C) Functional region
    (D) Planning region

27. Which of the following options is true for a positively skewed distribution ?
    (A) Mean > Median < Mode
    (B) Mean = Median = Mode
    (C) Mean < Median < Mode
    (D) Mean > Median > Mode

24. खालीलपैकी कोणत्या पाश्वरिखाने डोंगर रांगांची रूपरेषा दर्शवता येईल ?
    (A) काट पाश्वरिखा
    (B) अनुगामी पाश्वरिखा
    (C) मिश्र पाश्वरिखा
    (D) प्रक्षेपित पाश्वरिखा

25. सांख्यिकी जमा करण्याच्या पद्धतीमध्ये प्रामुख्याने .... मुळे बदल होतात.
    (A) विषयाची चौकशी
    (B) चौकशीची व्यापकता
    (C) संख्याशास्त्रीय तंत्र
    (D) अभ्यासाचे क्षेत्र

26. कोणत्या प्रकारच्या प्रदेशाचे विश्लेषण 'प्रिन्सिपल कॉम्पोनंट अनॅलेसीस' नुसार योग्यप्रकारे करता येईल ?
    (A) अप्रगत प्रदेश
    (B) औपचारिक प्रदेश
    (C) कार्यशील प्रदेश
    (D) नियोजन प्रदेश

27. धनात्मक विषमतलता वितरणाच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणते विधान अचूक आहे ?
    (A) मध्य > मध्यगा < बहुलक
    (B) मध्य = मध्यगा = बहुलक
    (C) मध्य < मध्यगा < बहुलक
    (D) मध्य > मध्यगा > बहुलक

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

28. Match List-I and List-II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I

(Satellite)

(*a*) ASTER

(*b*) MODIS

(*c*) Cartosat

(*d*) IKONOS

List II

(Major Application)

(1) Used for cartographic application, urban, rural and coastal land use and other land information system

(2) High resolution commercial satellite used for land use studies, natural resource, disaster management etc.

(3) High resolution multi-spectral stereo images for digital terrain model, change detection of land surfaces

(4) Used for large scale global cloud cover, radiation budget and oceanic studies

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(4)	(3)	(2)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

28. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(उपग्रह)

(*a*) अॅस्टर

(*b*) मॉडीस्

(*c*) कार्टोसॅट

(*d*) आयकोनॉस

यादी II

(प्रमुख उपयोग)

(1) याचा वापर प्रामुख्याने नकाशाशास्त्र, नागरी, ग्रामीण व सीमावर्ती भागातील जमिनीचा वापर तसेच भू–माहिती प्रणाली–मध्ये होतो.

(2) उच्च वियोजन क्षमतेच्या व्यावसायिक उपग्रहाचा उपयोग जमिनीचा वापर, नॅसर्गिक साधनसंपत्ती तसेच आपत्ती व्यवस्थापन इत्यादीसाठी होतो

(3) उच्च वियोजन क्षमतेच्या बहुवर्णपट्टीय त्रिमित प्रतिमानाचा वापर अंकीय भूपृष्ठीय प्रतिमान तसेच जमिनीच्या वापरातील बदलाचे अध्ययन करण्यासाठी होतो.

(4) मोठ्या क्षेत्रातील वैश्विक ढगांचे क्षेत्र, विकिरण बजेट व समुद्री अध्ययन करण्यासाठी होतो.

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(4)	(3)	(2)
(B)	(2)	(3)	(1)	(4)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

29. Match List-I and List-II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I

(*a*) Isohypse

(*b*) Isohel

(*c*) Isocrymes

(*d*) Isonephs

List II

(1) Equal cloudiness

(2) Equal height and pressure lines

(3) Equal sunshine

(4) Equal frost

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(4)	(3)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(2)	(3)	(4)	(1)

30. Which of the following spatial analysis method in GIS can effectively detect changes in land use/land cover ?

(A) Proximity analysis

(B) Overlay analysis

(C) Buffer analysis

(D) Network analysis

29. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(*a*) आयसोहाईप्स्

(*b*) आयसोहेल

(*c*) आयसोक्रायमस्

(*d*) आयसोनेफ्स्

यादी II

(1) सम-मेघाच्छादन

(2) सम-उंची व दाब रेषा

(3) सम-सूर्यप्रकाश

(4) सम-तुहिन

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(4)	(3)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(4)	(3)	(2)	(1)
(D)	(2)	(3)	(4)	(1)

30. खालील भौगोलिक माहिती प्रणालीतील कोणती अभिक्षेत्रीय विश्लेषण पद्धत ही जमिनीचा वापर व जमिनीवरील आवरणातील बदल शोधण्यासाठी उपयुक्त आहे ?

(A) समीपता विश्लेषण

(B) अध्यारोपण विश्लेषण

(C) मृदंग विश्लेषण

(D) जाल विश्लेषण

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

31. Which one of the following is *not* a lagoon ?
(A) Ashtamudi Lake
(B) Chilka Lake
(C) Periyar Lake
(D) Pulicat Lake

32. Which one of the following is *not* an Anticident River ?
(A) Indus
(B) Satluj
(C) Ganga
(D) Brahmaputra

33. Which of the following statements is/are true about the role of Sub-Tropical Jet Stream (STJ) in Indian Monsoon mechanism ?
(1) Sub-Tropical Jet Stream is a narrow band of fast moving air flowing from East to West
(2) Sub-Tropical Jet Stream in northern hemisphere flows between 25° to 35° N in the upper troposphere at a height of about 12-14 km
(3) The burst of monsoon depends upon the upper air circulation which is dominated by Sub-Tropical Jet Stream

Code :
(A) (1) and (2) only
(B) (2) and (3) only
(C) (1) and (3) only
(D) (1), (2) and (3)

31. खालीलपैकी कोणता पर्याय खाजण **नाही** ?
(A) अष्टामुदी सरोवर
(B) चिल्का सरोवर
(C) पेरियार सरोवर
(D) पुलिकत सरोवर

32. खालीलपैकी कोणती एक पूर्ववर्ती नदी **नाही** ?
(A) सिंधू
(B) सतलज
(C) गंगा
(D) ब्रम्हपुत्रा

33. खालीलपैकी भारतीय मान्सून निर्मितीरचना प्रक्रियेत उप-उष्णकटिबंधीय जेट प्रवाहाची भूमिकेसंबंधी कोणते विधान(ने) अचूक आहे(त) ?
(1) उप-उष्णकटिबंधीय जेट प्रवाह हा पूर्वेकडून पश्चिमेकडे वेगाने वाहणाऱ्या वाऱ्यांचा अरुंद पट्टा आहे.
(2) उत्तर गोलार्धात उप-उष्णकटिबंधीय जेट प्रवाह तपाबंरातील वरच्या क्षेत्रात सुमारे 12-14 किमी. उंचीवर 25° ते 35° उत्तर दरम्यान वाढतात.
(3) मान्सूनचे आगमन उप-उष्णकटिबंधीय जेट प्रवाहाच्या प्रभाव असणाऱ्या अभि हवा परिसंचरणावर अवलंबून आहे.

संकेतांक :
(A) (1) व (2) फक्त
(B) (2) व (3) फक्त
(C) (1) व (3) फक्त
(D) (1), (2) व (3)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

34. Match List-I and List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Biosphere Research)

(*a*) Nokrek

(*b*) Simlipal

(*c*) Nanda Devi

(*d*) Manas

List II

(State)

(1) Assam

(2) Uttarakhand

(3) Odisha

(4) Meghalaya

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(4)	(3)	(1)	(2)
(B)	(3)	(4)	(2)	(1)
(C)	(2)	(3)	(1)	(4)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

34. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(संरक्षित जैविक क्षेत्र)

(*a*) नोकरॅक

(*b*) सिमलीपाल

(*c*) नंदा देवी

(*d*) मानस

यादी II

(राज्ये)

(1) आसाम

(2) उत्तराखंड

(3) ओडिशा

(4) मेघालया

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(4)	(3)	(1)	(2)
(B)	(3)	(4)	(2)	(1)
(C)	(2)	(3)	(1)	(4)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

35. Which of the following statements about laterite soil in India are *correct* ?
(1) It is generally red in colour
(2) Cashewnuts grow well on this soil
(3) It is poor in Nitrogen and Potash
(4) It is well-developed in Rajasthan

Choose the *correct* answer :
(A) (1) and (2) only
(B) (1), (2) and (3) only
(C) (1), (2) and (4) only
(D) (1), (2), (3) and (4) only

36. As per 2011 census, which of the following cities are not a million plus city of Maharashtra ?
(1) Solapur
(2) Kolhapur
(3) Aurangabad
(4) Amaravathi

Codes :
(A) (1), (2) and (3)
(B) (2), (3) and (4)
(C) (1), (3) and (4)
(D) (1), (2) and (4)

35. खालीलपैकी कोणती विधाने भारतातील जांभी मृदा संबंधी **असत्य** आहेत ?
(1) ती सामान्यत: लालरंगाची असते
(2) या मृदेवर काजूची उत्पादन चांगले होते
(3) ती नायट्रोजन आणि पोटॅश यांचे प्रमाण अत्यल्प असते
(4) ती राजस्थानमध्ये चांगली विकसित स्वरूपात आहे

योग्य उत्तर निवडा :
(A) (1) आणि (2) फक्त
(B) (1), (2) आणि (3) फक्त
(C) (1), (2) आणि (4) फक्त
(D) (1), (2), (3) आणि (4) फक्त

36. 2011च्या जनगणनानुसार खालीलपैकी महाराष्ट्रातील कोणती दशलक्षी शहरे नाहीत ?
(1) सोलापूर
(2) कोल्हापूर
(3) औरंगाबाद
(4) अमरावती

संकेतांक :
(A) (1), (2) आणि (3)
(B) (2), (3) आणि (4)
(C) (1), (3) आणि (4)
(D) (1), (2) आणि (4)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

37. **Assertion (A) :** The concept of agro-ecological regions of India is a modified version of agro-climatic regions.

Reasoning (R) : Food and Agricultural Organisation (FAO) classified the difference between these two terms in 1983.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) explains (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) does not explain (A)

(C) (A) is true and (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

37. **विधान (A) :** भारताची कृषी-पारिस्थितीकीय प्रदेश संकल्पना ही कृषी-हवामान प्रदेशाची सुधारित आवृती आहे.

कारण (R) : अन्न व कृषी संघटनेने (FAO) या दोन संज्ञातील वर्गीकरण 1983 मध्ये केले आहे.

संकेतांक :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

[P.T.O.

Prepp
Your Personal Exams Guide

38. Match List-I with List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Crops)

(*a*) Barley

(*b*) Rice

(*c*) Millets

(*d*) Tea

List II

(Geographical Conditions)

(1) Hot and dry climate with poor soil

(2) Cool climate with poorer soil

(3) Warm and moist climate with high altitude

(4) Hot and moist climate with rich soil

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(2)	(1)	(3)	(4)
(C)	(4)	(2)	(3)	(1)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

38. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(पिके)

(*a*) बार्ली

(*b*) तांदूळ

(*c*) भरड धान्य

(*d*) चहा

यादी II

(भौगोलिक परिस्थिती)

(1) हलक्या प्रतीच्या मृदेबरोबर उष्ण व शुष्क हवामान

(2) हलक्या प्रतीच्या मृदेबरोबर शीत हवामान

(3) अधिक उंचीचा प्रदेशाबरोबर गरम व ओलसर हवामान

(4) संपन्न मृदेबरोबर उष्ण व ओलसर हवामान

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(2)	(1)	(3)	(4)
(C)	(4)	(2)	(3)	(1)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

39. Which pass was opened between India and China for trade ?

(A) Nathula

(B) Khardungla

(C) Chumbi

(D) Solang

40. **Assertion (A) :** According to NDMA and BMTPC, nearly 59% of India's land area is vulnerable to moderate or severe Earthquakes.

Reasoning (R) : The most vulnerable areas according to the seismic map of India is Eastern Ghat Region.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) explains (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) does not explain (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

39. कोणती खिंड भारत व चीनच्या व्यापारासाठी खुली करण्यात आलेली आहे ?

(A) नथुला

(B) खारदुंगला

(C) चुम्बी

(D) सोलंग

40. **विधान (A) :** NDMA आणि BMTPC नुसार सुमारे 59% भारतातील भूमी प्रदेश हा मध्यम ते तीव्र स्वरूपाच्या भूकंपाच्या दृष्टीने असुरक्षित आहे.

कारण (R) : भारताच्या भूकंपप्रवण नकाशानुसार पूर्वीय घाट प्रदेश हा अति असुरक्षित आहे.

संकेत :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

41. The thickest known deposit of 'Loess' on the 'Loess plateau' is found in ....

(A) China

(B) U.S.A.

(C) Mongolia

(D) Afghanistan

42. Laterite is produced by :

(A) Hydration and carbonation

(B) Hydrolysis and oxidation

(C) Hydration and calcification

(D) Leaching and oxidation

43. Which action is responsible for the formation of Eskens ?

(A) Fluvio-glacial erosion

(B) Glacial erosion

(C) Glacial deposition

(D) Fluvio-glacial deposition

41. 'लोएस पठारा'वरील सर्वात जाडीचे माहीत असलेले 'लोएस'चे संचयन .... येथे आढळते.

(A) चीन

(B) यु.एस्.ए.

(C) मंगोलिया

(D) अफगाणिस्तान

42. जांभ्याची निर्मिती याद्वारे होते :

(A) जलसंयोग आणि कार्बोनेशन

(B) जलीय विच्छेदन आणि ऑक्सिडीकरण

(C) जलसंयोग आणि कॅल्सीकरण

(D) निक्षालन आणि ऑक्सिडीकरण

43. कोणती प्रक्रिया ही हिमोढ कटकाच्या निर्मितीसाठी जबाबदार असते ?

(A) नदीय-हिम अपक्षरण कार्य

(B) हिमनदीचे अपक्षरण कार्य

(C) हिमनदीचे संचयन कार्य

(D) नदीय-हिम संचयन कार्य

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

44. Which one of the following pairs is not correctly matched ?

(A) Laterite soil — Uttar Pradesh

(B) Sandy soil — South Punjab

(C) Red soil — Tamil Nadu

(D) Black soil — Madhya Pradesh

45. **Assertion (A) :** Granite has larger crystals than basalt.

Reason (R) : Basalt has larger content of metallic minerals.

Which one of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

44. खालीलपैकी कोणती एक जोडी योग्य रीतीने जुळलेली नाही ?

(A) जांभी मृदा — उत्तरप्रदेश

(B) वालुकामय मृदा — दक्षिण पंजाब

(C) तांबडी मृदा — तामिळनाडू

(D) काळी मृदा — मध्यप्रदेश

45. **विधान (A) :** कणाश्मामध्ये बेसाल्टपेक्षा मोठ्या आकाराचे स्फटिक असतात.

कारण (R) : बेसाल्टमध्ये जास्त प्रमाणात धातूची खनिजे असतात.

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण होय

(B) दोन्ही (A) व (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

Prepp
Your Personal Exams Guide

46. Match the List-I and List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Processes)

(*a*) Hydraulic Action
(*b*) Plucking
(*c*) Deflation
(*d*) Solution

List II

(Features)

(1) Cirques
(2) Geo
(3) Terra-Rosa
(4) Desert Pavements

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(1)	(2)	(4)	(3)
(D)	(2)	(1)	(3)	(4)

47. A .... tributary is formed when tributaries in a flood plain may not be able to enter the main river because of raised levees on either bank of the river.

(A) Deferred
(B) Solitary
(C) Anabranch
(D) Anastomosing

46. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(प्रक्रिया)

(*a*) द्रविक क्रिया
(*b*) उचलल्या जाणे (Plucking)
(*c*) अपवहन (Deflation)
(*d*) द्रावण क्रिया

यादी II

(भूरूपे)

(1) हिमगव्हर
(2) जिओ
(3) टेरा-रोझा
(4) वाळवंटीय पट्टकीय

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(1)	(2)	(4)	(3)
(D)	(2)	(1)	(3)	(4)

47. .... उपनदी ही अशाप्रकारे तयार होते जेव्हा पूर मैदानामधील उपनद्या ह्या नदी किनाऱ्यावरील उंच पुरतटामुळे मुख्य नदीमध्ये प्रवेश करू शकत नाही.

(A) स्थगित
(B) एकाकी
(C) ॲनाब्रांच
(D) वाहिनीमीलन

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

48. What are the signs of rejuvenation in a river valley ?

(1) Incised meanders

(2) Unpaired terraces

(3) Nick points

(4) Paired terraces

(A) (1), (2) and (3)

(B) (1) and (3)

(C) (2), (3) and (4)

(D) (1), (3) and (4)

49. .... is the area in a drainage network where stream directions are opposite and elevation is maximum.

(A) Mid slope

(B) Water divide

(C) Valley

(D) Confluence

50. The turbidity currents observed in arid climate are better known as ....

(A) Dust storms

(B) Thunderstorm

(C) Tornado

(D) Cyclone

48. नदीच्या दरीतील पुनरुज्जीवनाच्या खुणा कोणकोणत्या आहेत ?

(1) निकृत नागमोड (Incised meanders)

(2) अजोड वेदिका (Unpaired terraces)

(3) खाच बिंदू

(4) जोड वेदिका (Paired terraces)

(A) (1), (2) आणि (3)

(B) (1) आणि (3)

(C) (2), (3) आणि (4)

(D) (1), (3) आणि (4)

49. .... हा प्रदेश जलोत्सारण जाळीचा असून तेथे प्रवाह दिशा पूर्णपणे विरुद्ध व उंची ही जास्तीत जास्त असते.

(A) मध्य उतार

(B) जलविभाजक

(C) दरी

(D) संगम

50. शुष्क प्रदेशातील टर्बीडीटी प्रवाहाला अधिक योग्य प्रकारे .... असे संबोधले जाते.

(A) धूळीचे वादळ

(B) झंझावत

(C) घूर्णवाती वादळ

(D) आवर्त

Prepp
Your Personal Exams Guide

51. Which one of the following statements is *correct* ?
   (A) Wind speed increases with friction
   (B) Wind speed is inversely proportional to pressure gradient force
   (C) Geotrophic wind blows parallel to the isobars
   (D) Wind is deflected to its right in the southern hemisphere

52. Köppen's climate types (List-I) and the regions/states of their occurrence (List-II) are given.

   Match List-I and List II and select the *correct* answer from the codes given below :

   List I
   (*a*) Amw
   (*b*) Aw
   (*c*) Bshw
   (*d*) Dfc

   List II
   (1) Rajasthan and Gujarat
   (2) North Eastern States
   (3) Orissa
   (4) Western Coastal Region

   Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(4)	(3)	(1)	(2)
(C)	(1)	(4)	(3)	(2)
(D)	(3)	(2)	(1)	(4)

51. खालीलपैकी कोणते विधान खरे आहे ?
   (A) वाऱ्याची गती घर्षणाबरोबर वाढते
   (B) वाऱ्याची गती ही हवेच्या दाब प्रवणतेच्या व्यस्त प्रमाणात असते
   (C) भूआवर्ती वारे हे समदाब रेषांना समांतर वाहतात
   (D) दक्षिण गोलार्धामध्ये वाऱ्याचे त्याच्या उजवीकडे विचलन होते

52. कोपेनचे हवामान प्रकार (यादी-I) आणि प्रदेश/राज्य जिथे ते आढळतात (यादी-II) दिलेले आहेत.

   यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

   यादी I
   (*a*) Amw
   (*b*) Aw
   (*c*) Bshw
   (*d*) Dfc

   यादी II
   (1) राजस्थान आणि गुजरात
   (2) ईशान्य राज्ये
   (3) ओडिशा
   (4) पश्चिम किनार्यावरील प्रदेश

   संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(4)	(3)	(1)	(2)
(C)	(1)	(4)	(3)	(2)
(D)	(3)	(2)	(1)	(4)

www.prepp.in

53. **Assertion (A) :** In a rising air parcel the rate of cooling is reduced after condensation.

Reason (R) : Latent heat is released during condensation.

Select your answer from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is proper explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

54. Intertropical convergence zone is a feature of which one of the following global circulation cells ?

(A) Ferrel cell

(B) Hadley cell

(C) Morley cell

(D) Polar cell

55. The concentration of the following trace gases in the atmosphere in descending order is :

(A) Carbon dioxide, Neon, Helium, Methane

(B) Neon, Helium, Methane, Carbon dioxide

(C) Helium, Neon, Carbon dioxide, Methane

(D) Methane, Carbon dioxide, Neon Helium

53. **विधान (A) :** उर्ध्वपातित हवापुंजामध्ये, थंड होण्याचे प्रमाण सांद्रीभवनानंतर कमी होते.

कारण (R) : अप्रकट उष्मा सांद्रीभवनाच्या वेळी मुक्त होते.

खालील संकेतांकापैकी योग्य विकल्प निवडा :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

54. आंतर-उष्णकटिबंधीय अभिसरण क्षेत्र हे खालीलपैकी कोणत्या एका जागतिक परिसंचरण कक्षेचे वैशिष्ट आहे ?

(A) फेरेल कक्षा

(B) हॅडले कक्षा

(C) मॉरले कक्षा

(D) ध्रुवीय कक्षा

55. वातावरणातील अत्यल्प वायूंचे प्रमाण उतरत्या क्रमाने असे आहे :

(A) कार्बन डायऑक्साइड, नियॉन, हीलियम, मीथेन

(B) नियॉन, हीलियम, मीथेन, कार्बन डाय-ऑक्साइड

(C) हीलियम, नियॉन, कार्बन डायऑक्साइड, मीथेन

(D) मीथेन, कार्बन डायऑक्साइड, नियॉन, हीलियम

www.prepp.in

56. In ionosphere the molecules and atoms of .... are ionized as they absorb high energy short wave solar energy.

(A) Xenon and Argon

(B) Nitrogen and Oxygen

(C) Krypton and Hydrogen

(D) Hydrogen and Methane

57. **Assertion (A) :** The Earth's rotation deflects freely moving object.

Reason (R) : In northern hemisphere movement is anticlockwise and in southern hemisphere it is clockwise around low pressure.

Select your answer from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is proper explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

56. आयनांबरमध्ये .... चे रेणू आणि अणु हे आयनीकृत होतात कारण ते उच्च ऊर्जा लघुलहरी सौर ऊर्जेचे शोषण करतात.

(A) झिऑन आणि आर्गोन

(B) नायट्रोजन आणि ऑक्सिजन

(C) क्रिप्टन आणि हायड्रोजन

(D) हायड्रोजन आणि मीथेन

57. **विधान (A) :** पृथ्वीचे परिवलन मुक्त चलित वस्तू विक्षेपित करतात.

कारण (R) : कमी दाबाभोवती उत्तर गोलार्धात ही हालचाल घड्याळाच्या विरुद्ध दिशेने तर दक्षिण गोलार्धात घड्याळाच्या दिशेने असते.

खालील संकेतांकापैकी योग्य विकल्प निवडा :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

58. Cold-type occluded front will form when :

(A) The air behind the cold front is colder than the air ahead of warm front.

(B) The air behind the cold front is warmer than the air ahead of warm front.

(C) The air behind the cold front and the air ahead of warm front have same temperature.

(D) The air behind the cold front and the air ahead of warm front have equal pressure.

59. Out of the total energy emitted by sun the proportion of visible light is about .... percent.

(A) 43

(B) 49

(C) 7

(D) 1

60. Arrange the following in the ascending order of their years taken for the cycle :

(1) Orbital eccentricity

(2) Precession

(3) Change in axial tilt

(A) (2) (1) (3)

(B) (3) (2) (1)

(C) (2) (3) (1)

(D) (1) (3) (2)

58. शीत-प्रकारची अधिधारित आघाडी अशावेळी निर्माण होईल जेव्हा :

(A) शीत आघाडीच्या मागची हवा उष्ण आघाडीच्या पुढच्या हवेपेक्षा थंड असते

(B) शीत आघाडीच्या मागची हवा उष्ण आघाडीच्या पुढच्या हवेपेक्षा उष्ण असते

(C) शीत आघाडीच्या मागच्या हवेचे व उष्ण आघाडीच्या पुढच्या हवेचे तापमान सारखे असते

(D) शीत आघाडीच्या मागच्या हवेचा व उष्ण आघाडीच्या पुढच्या हवेचा वायुभार सारखा असतो

59. सूर्यापासून उत्सर्जित होणाऱ्या एकूण ऊर्जेपैकी दृश्य प्रकाशाचे प्रमाण साधारणत: .... टक्के आहे.

(A) 43

(B) 49

(C) 7

(D) 1

60. खाली दिलेल्या पर्यायांना त्यांचे चक्र पूर्ण करण्यासाठी लागणाऱ्या वर्षांना चढत्या क्रमाने लावा :

(1) कक्षीय विमध्यता

(2) परांचन

(3) अक्षीय कलातील बदल

(A) (2) (1) (3)

(B) (3) (2) (1)

(C) (2) (3) (1)

(D) (1) (3) (2)

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

61. Syzygy refers to :

(A) The earth's position just below the sun

(B) The moon's position perpendicular to earth

(C) Lining of new moon and the sun on the same side of the Earth

(D) Occurrence of spring and neap tides at the same side

62. **Assertion (A) :** Tides are the periodic rise and fall of the ocean resulting from gravitational interactions of the moon, sun and the Earth.

Reason (R) : The rotation of the Earth, size and geometry of the ocean basins and local climatic conditions determine the local magnitude and periodicity of tides.

Which of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

61. सिझीजी .... ला संदर्भित करते.

(A) पृथ्वीची सूर्याखालची स्थिती

(B) चंद्राची पृथ्वीशी काटकोनाची स्थिती

(C) पृथ्वीच्या एकाच बाजूला अमावस्येच्या स्थितीत चंद्र आणि सूर्याची एका रेषेतील स्थिती

(D) एकाच दिशेला उधाण व भांगाची भरती येणे

62. **विधान (A) :** चंद्र, सूर्य आणि पृथ्वी यांच्या गुरुत्वीय बलाच्या आंतरक्रियेमुळे सागरी पाण्याची पातळी नियमित वर खाली होऊन भरती ओहोटी होते.

कारण (R) : पृथ्वीचे परिवलन, सागरी खोऱ्यांचे आकारमान आणि भौमिती आणि स्थानिक हवामान स्थिती भरती-ओहोटीच्या स्थानिक परिमाण आणि नियमितता ठरवते.

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण होय

(B) दोन्ही (A) व (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

63. The Antarctic circumpolar current is generally parallel to :

(A) 80° S

(B) 60° N

(C) 60° S

(D) 70° S

64. Which of the following factors affect the size of wind generated waves ?

(1) Wind velocity

(2) Wind duration

(3) Fetch

(4) Wave height

(A) (1) and (2)

(B) (2) and (3)

(C) (1), (2) and (3)

(D) (1), (2), (3) and (4)

65. Wave refraction is responsible for the dispersion of :

(A) Wave energy

(B) Ocean sediments

(C) Planktons

(D) Sea water

63. अंटार्क्टिक ध्रुवगोलाकार प्रवाह साधारणत: .... ला समांतर असतो.

(A) 80° द

(B) 60° उ

(C) 60° द

(D) 70° द

64. वायुनिर्मित लाटांच्या आकारमानावर खालीलपैकी कोणते घटक परिणाम करतात ?

(1) वाऱ्याचा वेग

(2) वाऱ्याचा कालावधी

(3) फेच

(4) लाटची उंची

(A) (1) आणि (2)

(B) (2) आणि (3)

(C) (1), (2) आणि (3)

(D) (1), (2), (3) आणि (4)

65. लाटेचे अपवर्तन हे .... च्या अपस्करणास कारणीभूत आहे.

(A) लाटेची ऊर्जा

(B) सागरी अवसाद

(C) प्लवंग

(D) समुद्र जल

Prepp Your Personal Exam Guide

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

66. The circular clockwise flow of the water is called as ....

(A) Geostrophic current

(B) Upwelling

(C) Gyre

(D) Littoral current

67. In which of the following zones are maximum salinity values found ?

(A) Between 10° and 20° N

(B) Between 20° and 30° N

(C) Between 20° and 30° S

(D) Between 0° and 23½° S

68. Gravel and sand will be deposited on ....

(A) Littoral zone

(B) Bathyl zone

(C) Deep sea zone

(D) Rift valley

69. Continental shelves are mainly overlain by .... type of sediments.

(A) Biogenic

(B) Hydrogenous

(C) Terrigenous

(D) Cosmogenous

66. घड्याळाच्या दिशेने होणाऱ्या पाण्याच्या गोलाकार प्रवाहास .... असे म्हणतात.

(A) भूआवर्ती प्रवाह

(B) उसळी

(C) घूर्णन

(D) अपतटीय प्रवाह

67. खालीलपैकी कोणत्या विभागात अधिक क्षारता मूल्ये आढळतात ?

(A) 10° आणि 20° उ. दरम्यान

(B) 20° आणि 30° उ. दरम्यान

(C) 20° आणि 30° द. दरम्यान

(D) 0° आणि 23½° द. दरम्यान

68. अश्मरी (खडे) आणि वाळूंचे संचयन .... वर होईल.

(A) अपतटीय विभाग

(B) गभीर प्रदेश

(C) खोल सागरी विभाग

(D) खच दरी

69. भूखंड मंच प्रामुख्याने .... प्रकारच्या अवसादाने आच्छादित असते.

(A) जीवजन्य

(B) जलजन्य

(C) भूजन्य

(D) वैश्विकीजन्य

Prepp
Your Personal Exams Guide

70. .... represents a boundary zone between two water masses where the salinity gradient is steep.

(A) Thermohaline

(B) Halocline

(C) Isohaline

(D) Thermocline

71. In grassland ecosystem, pyramid of energy is ....

(A) Inverted

(B) Upright

(C) Mixed

(D) Spherical

72. Coral bleaching involves :

(A) Whitening of the coral skeleton from solar UV radiation

(B) The loss of coral tissues in competitive interactions with benthic algae

(C) The loss of coral tissue due to the feeding by fish

(D) The loss of symbiotic algae, called zooxanthellae, by the coral due to heat stress

70. .... हे क्षारता उतार तीव्र असलेल्या दोन जलराशिंचा सीमा भाग दर्शविते.

(A) थर्मोहॅलाइन

(B) हॅलोक्लाइन

(C) आयसोहॅलाइन

(D) थर्मोक्लाइन

71. गवताळ परिसंस्थेत, ऊर्जा स्तूप (पिरॅमीड) हा .... असतो.

(A) अधोमुख

(B) उर्ध्वमुख

(C) संमिश्र

(D) गोलाकार

72. प्रवाळ विरंजकात कशाचा समावेश होतो ?

(A) सौर अतिनिळ प्रारणामुळे प्रवाळ कंकालाचे होणारे शुभ्रीकरण

(B) बेंथीक शैवालाशी स्पर्धात्मक आंतरक्रियां-मुळे प्रवाळ ऊतींचे होणारे नुकसान

(C) माशांच्या खाण्यामुळे होणारे प्रवाळ ऊतींचे नुकसान

(D) झुझ्यानथेली म्हणवणाऱ्या सहजीवी शैवाळाचे उष्माताणामुळे प्रवाळाकडून होणारे नुकसान

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

73. The concept of 'Ecological niche' was introduced by ....

(A) J. Grinel

(B) Charles Elton

(C) E. Haeckel

(D) Darwin

74. **Assertion (A) :** In recent times, the biodiversity is deminishing with an accelerated rate.

Reason (R) : The exotic species are considered to be a major cause of extinction of species.

Which of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

73. 'पारिस्थितिक कार्यस्थळ' ही संकल्पना प्रथम .... यांनी मांडली.

(A) जे. ग्रीनेल

(B) चार्लस् एलटन

(C) इ. हॅकेल

(D) डार्विन

74. **विधान (A) :** अलीकडील काळात जैवविविधता वेगवान दराने कमी होत आहे.

कारण (R) : विदेशी प्रजाती हे प्रजातींच्या विलुप्त होण्याचे मुख्य कारण मानले जाते.

खालीलपैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण होय

(B) दोन्ही (A) व (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

75. Which is the right sequence for ecological diversity ?
   (A) Biomes → Habitat → Ecosystem → Population
   (B) Biomes → Ecosystem → Habitat → Niches
   (C) Biomes → Ecosystem → Population → Niches
   (D) Biomes → Habitat → Niches → Ecosystem

76. Match the List-I and List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Dachigam
(*b*) Panna
(*c*) Bandipur
(*d*) Indravati

List II

(1) Karnataka
(2) Chhattisgarh
(3) Madhya Pradesh
(4) Jammu and Kashmir

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(1)	(2)	(4)	(3)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(2)	(4)	(1)

75. पारिस्थितीकीय विविधतेचा योग्य क्रम कोणता ?
   (A) जीवसंहती → अधिवास → परिसंस्था → जीवसंख्या
   (B) जीवसंहती → परिसंस्था → अधिवास → पारिस्थितिक कार्यस्थळ
   (C) जीवसंहती → परिसंस्था → जीवसंख्या → पारिस्थितिक कार्यस्थळ
   (D) जीवसंहती → अधिवास → पारिस्थितिक कार्यस्थळ → परिसंस्था

76. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(*a*) दाचीगाम
(*b*) पन्ना
(*c*) बंदीपूर
(*d*) इंद्रावती

यादी II

(1) कर्नाटक
(2) छत्तीसगड
(3) मध्यप्रदेश
(4) जम्मु व काश्मिर

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(1)	(2)	(4)	(3)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(2)	(4)	(1)

Prepp Your Personal Exams Guide

Prepp
Your Personal Exams Guide

77. **Assertion (A) :** High light intensities are always associated with dry habitats and high transpiration rate.

Reason (R) : Indirectly light affects transpiration rates through increase in temperature which correspondingly affects water absorption too.

Which one of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

78. Montreal protocol is related to ....

(A) Global warming

(B) Ozone depletion

(C) Acid rain

(D) Water pollution

77. **विधान (A) :** उच्च प्रकाश तीव्रता नेहमी शुष्क अधिवास व उच्च बाष्पोत्सर्जन दराशी संबंधित असतात.

कारण (R) : तापमानात वाढ व त्यामुळे जलशोषणावरही परिणाम करण्याच्या माध्यमातून प्रकाश हा अप्रत्यक्षपणे बाष्पोत्सर्जन दरावर परिणाम करतो.

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(B) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

78. मोनट्रिअल प्रोटोकॉल कशाशी निगडित आहे ?

(A) जागतिक तापमानवाढ

(B) ओझोनचा ऱ्हास

(C) आम्ल वर्षा

(D) जल प्रदूषण

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

79. United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) is an International Treaty negotiated at ....

(A) United Nations Climate Change Conference, Copenhagen, 2009

(B) World Summit on Sustainable Development, Johannesburg, 2002

(C) U.N. Conference on Environment and Development, Rio-de-Janeiro, 1992

(D) United Nations Conference on the Human Environment Stockholm, 1972

80. Match the List-I and List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Lithosere

(*b*) Psammosere

(*c*) Xerosere

(*d*) Hydrosere

List II

(1) Water

(2) Rock

(3) Sand

(4) Dry region

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(3)	(1)
(B)	(3)	(2)	(4)	(1)
(C)	(4)	(1)	(3)	(2)
(D)	(2)	(3)	(4)	(1)

79. युनायटेड नेशन्स् फ्रेमवर्क कंव्हेन्शन ऑन क्लायमेट चेंज (UNFCCC) या आंतरराष्ट्रीय कराराबाबत .... येथे वाटाघाटी झाल्या.

(A) संयुक्त संस्थाने हवामान बदल परिषद, कोपनहेगन, 2009

(B) शाश्वत विकासावरील जागतिक परिषद, जोहन्सबर्ग, 2002

(C) पर्यावरण व विकास यावरील संयुक्त संस्थाने परिषद, रिओ-दी-जानेरो, 1992

(D) मानवी पर्यावरण यावरील संयुक्त संस्थाने परिषद, स्टॉकहोम, 1972

80. यादी-I व यादी-II यांच्या योग्य जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

(*a*) लिथोसीर

(*b*) सामोसीर

(*c*) झेरोसीर

(*d*) हायड्रोसीर

यादी II

(1) पाणी

(2) खडक

(3) वाळू

(4) शुष्क प्रदेश

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(4)	(3)	(1)
(B)	(3)	(2)	(4)	(1)
(C)	(4)	(1)	(3)	(2)
(D)	(2)	(3)	(4)	(1)

www.prepp.in
Prepp Your Personal Exams Guide

81. Match the following and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Basis)

(*a*) Distance

(*b*) Causes

(*c*) Number

(*d*) Time

List II

(Types)

(1) Individual migration

(2) Temporary or permanent migration

(3) Economic or social migration

(4) Long or short migration

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(4)	(1)	(2)	(3)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(2)	(4)	(1)

81. जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून **योग्य** उत्तर निवडा :

यादी I

(आधार)

(*a*) अंतर

(*b*) कारणे

(*c*) संख्या

(*d*) वेळ

यादी II

(टाइप)

(1) वैयक्तिक स्थलांतर

(2) तात्पुरते किंवा कायमस्वरूपी स्थलांतर

(3) आर्थिक किंवा सामाजिक स्थलांतर

(4) लांब पल्ला किंवा लघू पल्ला स्थलांतर

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(4)	(1)	(2)	(3)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(2)	(4)	(1)

www.prepp.in

82. **Assertion (A) :** An outstanding feature of rural-to-rural stream of migration in India is the preponderance of female migrants.

Reason (R) : This is primarily due to patri-local residence after marriage (marriage migration).

Which of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

83. City region refers to one of the following :

(A) An area demarcated by Government

(B) An area around the city to which the city has transport linkages

(C) An area around the city over which the city exercises a dominant influence in relation to other neighbouring cities of equal importance

(D) An area of the city that supplies food and labour resources to the city

82. **विधान (A) :** भारतातील ग्रामीण-ग्रामीण स्थलांतर प्रवाहाचे उत्कृष्ट वैशिष्ट्ये म्हणजे स्त्री स्थलांतिरांचे प्राबल्य.

कारण (R) : लग्नानंतर मुख्यत: सासरघरी वास्तव्य असल्यामुळे (लग्न स्थलांतर).

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर परंतु (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

(C) (A) बरोबर परंतु (R) चूक

(D) (A) चूक परंतु (R) बरोबर

83. शहर क्षेत्र खालीलपैकी एकाशी संबंधित आहे :

(A) सरकारद्वारे निर्देशित क्षेत्र

(B) शहराच्या आजूबाजूचा परिसर जिथे शहर वाहतूक संबंध येतात

(C) शहराचा आजूबाजूचा परिसर ज्यावर शेजारच्या शहराच्या तुलनेत त्या शहराचा महत्त्वपूर्ण प्रभाव असतो

(D) शहरातील भाग जो शहराला अन्न व श्रम संसाधने पुरवते

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

84. According to Demographic Transition, if the Crude Birth Rate (CBR) is 35/1000 and the Crude Death Rate (CDR) is around 20/1000, then the country is placed in .... stage.

(A) Pre-transition

(B) Transition

(C) Post-transition

(D) Indetermined as per data given

85. Given is the list of functional zones of a city.

(1) Central Business District

(2) Industrial Suburb

(3) Outlying Business District

(4) Residential Suburb

As per the Multiple Nuclei Model, which is the *correct* answer ?

(A) Only (1) and (2) are correct

(B) Only (1) and (4) are correct

(C) (1) and (3) are correct

(D) (1), (2), (3) and (4) are correct

84. जनसंख्याकीय संक्रमणानुसार, जर ढोबळ जन्म दर (CBR) 35 प्रति 1000 आणि ढोबळ मृत्यू दर (CDR) हा साधारणत: 20 प्रति 1000 असेल, तर मग तो देश कोणत्या अवस्थेत असेल ?

(A) पूर्व-संक्रमण

(B) संक्रमण

(C) संक्रमणोत्तर

(D) दिलेल्या माहितीनुसार अनिश्चित

85. खाली शहराची कार्यात्मक विभाग यादी दिली आहे.

(1) केंद्रित व्यवसाय विभाग

(2) औद्योगिक उपनगर

(3) बाह्यस्थित व्यवसाय विभाग

(4) निवाशी उपनगर

बहुकेंद्रीय प्रतिमानानुसार, योग्य पर्याय निवडा :

(A) फक्त (1) आणि (2) बरोबर

(B) फक्त (1) आणि (4) बरोबर

(C) फक्त (1) आणि (3) बरोबर

(D) (1), (2), (3) आणि (4) बरोबर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

86. The year 1921 is widely viewed as the 'Year of Demographic Divide' in India because :

(A) Fertility rate showing an excessively upward trend after this year

(B) There was accelerated migration of people from rural to urban areas

(C) Mortality rate began to decline leading to accelerated population growth

(D) Demographic stability achieved for the first time after World War-I

87. **Assertion (A) :** In the first stage of demographic transition, mortality remains high but fluctuating.

Reason (R) : Mortality rate fluctuates in response to epidemics and variable food supply in early stages of human history.

Select the *correct* answer from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

86. भारतामध्ये 1921 वर्ष हे 'जनसंख्याकीय विभाजक' म्हणून प्रामुख्याने पाहिले जाते कारण :

(A) जनन दराचे कल ह्या वर्षानंतर मोठ्या प्रमाणात वर जाणारे दिसून येत आहेत

(B) लोकांचे स्थलांतर ग्रामीण भागाकडून शहरी भागाकडे वाढलेले दिसते

(C) मर्त्यता दराचे प्रमाण घटण्यास सुरुवात झाल्यामुळे लोकसंख्या वाढ वेगवान झाली

(D) जनसंख्याकीय स्थैर्य पहिल्या जागतिक युद्धानंतर पहिल्यांदा साध्य करण्यात आली

87. **विधान (A) :** जनसंख्याकीय संक्रमणाच्या पहिल्या टप्प्यात, मृत्यू दर उच्च असतो पण त्यात चढउतार दिसतात.

कारण (R) : मानवी इतिहासाच्या प्रारंभिक अवस्थांमध्ये साथींचे रोग आणि अन्न पुरवठा बदल यामुळे मृत्यू दरात चढ-उतार होतात.

खाली दिलेल्या संकेतांकानुसार योग्य उत्तर निवडा :

(A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आणि (R) हे (A) चे योग्य विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर परंतु (R) हे (A) चे योग्य विश्लेषण नाही

(C) (A) बरोबर परंतु (R) चूक

(D) (A) चूक परंतु (R) बरोबर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

88. Who postulated the forces of diversification and unification for striking a balance in the regularities of shape and size of settlement ?
    (A) Homer Hoyt
    (B) E. Ullman
    (C) G. K. Zipf
    (D) Mark Jafferson

89. .... is useful in objectively measuring inter-village settlement spacing.
    (A) Gravity model
    (B) Break-point theory
    (C) Nearest neighbour analysis
    (D) Concentration index

90. Which of the following statements is *not* correct ?
    (A) More males are born than females
    (B) More males than females are found in higher (65+) age group in European countries
    (C) India has less females than males in its population
    (D) U.S.A. has a sex ratio more favourable to women

88. वसाहतींच्या आकार आणि आकारमानाच्या नियमिततेमध्ये संतुलन राखण्यासाठी विविधीकरणाचे आणि एकीकरणाचे बल कोणी मांडले ?
    (A) होमर होएट
    (B) ई. उल्लमन
    (C) जी. के. झिफ
    (D) मार्क जेफरसन

89. आंतर गावातील वसाहत अंतरवस्तुनिष्ठपणे मोजण्यासाठी .... उपयोगी ठरते.
    (A) गुरुत्वीय प्रतिमान
    (B) ब्रेक पॉईंट सिद्धांत
    (C) प्रतिवेशी निकटता विश्लेषण
    (D) संकेंद्रित सूची

90. खालीलपैकी कोणते विधान **चुकी**चे आहे ?
    (A) स्त्रियांपेक्षा जास्त पुरुष जन्मतात
    (B) यूरोपीय देशात 65 पेक्षा जास्त वयमान गटात स्त्रियांपेक्षा जास्त पुरुष आढळून येतात
    (C) भारतातील लोकसंख्येत स्त्रियांचे प्रमाण पुरुषांपेक्षा कमी आहे
    (D) यू. एस. ए. मध्ये स्त्री-पुरुष प्रमाण जास्तकरून स्त्रियांना अनुकूलित आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

91. Which of the following type was not included in seven-fold system of land classification given by L.D. Stamp ?

(A) Arable

(B) Heath and rough

(C) Urban areas

(D) Rural areas

92. **Assertion (A) :** China is the largest producer of hydropower in the world.

Reason (R) : There is favourable physiography, capital and access to high technology in China.

Which of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

91. एल. डी. स्टॅम्प यांनी दिलेल्या भूमी वर्गीकरणाच्या सप्त-स्तरीय प्रणालित खालीलपैकी कोणत्या प्रकाराचा समावेश होत नाही ?

(A) लागवडी योग्य

(B) झुडूप योग्य व भरडी भूमी

(C) शहरी क्षेत्र

(D) ग्रामीण क्षेत्र

92. **प्रतिपादन (A) :** जगात चीन सर्वाधिक जल ऊर्जा उत्पादन करतो.

कारण (R) : चीनमधील प्राकृतिक रचना, भांडवल व उच्च तंत्रज्ञानाची सुगमता अनुकूल आहे.

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

93. **Assertion (A) :** The satellite imageries have revolutionized. The technique of land use classification.

Reason (R) : Traditional land use survey gives a static description of existing land use and is very time, effort and money consuming.

Which one of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

94. Which of the following is not a primary industrial region of the world today ?

(A) South Asia

(B) Eastern Asia

(C) Western and Central Europe

(D) Eastern North America

93. **प्रतिपादन (A) :** उपग्रह प्रतिमामुळे भूमी उपयोजन वर्गीकरणाच्या तंत्रात क्रांती झाली आहे.

कारण (R) : पारंपरिक भूमी उपयोजन सर्वेक्षणात स्थितीशील माहिती मिळते व हे वेळ, श्रम आणि पैसे यादृष्टीने खर्चिक आहे.

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

94. खालीलपैकी कोणता प्रदेश जगाचा प्राथमिक औद्योगिक प्रदेश नाही ?

(A) दक्षिण अशिया

(B) पूर्व अशिया

(C) पश्चिम व मध्य यूरोप

(D) ईशान्य अमेरिका

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

95. **Assertion (A) :** Unplanned exploitation of natural resources and their use is a major problem of the present day.

Reason (R) : Sustainable development should be taken for the conservation of the natural resources.

Which one of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

96. The proportion of area under various crops at a point of time is known as :

(A) Crop combination

(B) Cropping pattern

(C) Crop concentration

(D) Crop diversification

95. **प्रतिपादन (A) :** अनियोजनपूर्वक नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे शोषण व त्यांचा उपभोग ही आजच्या काळातील एक प्रमुख समस्या आहे.

कारण (R) : नैसर्गिक साधनसंपत्तीच्या संवर्धनासाठी शाश्वत विकासाची कास धरणे अत्यावश्यक आहे.

यापैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

96. एखाद्या विशिष्ट कालावधीत विविध पिकाखाली क्षेत्र प्रमाणास काय म्हणतात ?

(A) पीक संयोजन

(B) पीक आकृतिबंध

(C) पीक केंद्रीकरण

(D) पीक विविधीकरण

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

97. How many stages are there in the regional method proposed by Chadwick ?

(A) 03

(B) 04

(C) 06

(D) 08

98. Which of the following statements about Von Thunen's theory is not correct ?

(A) His theory of agricultural land use is based on the concept of economic rent

(B) Thunen's main aim to present the theory was to show how and why agricultural land use varies with distance from the market

(C) According to Thunen's model-I the intensity of production of a particular crop increases with distance from the market

(D) According to Von Thunen's Model-II the type of land use varies with distance from the market

97. चाडविक यांनी प्रस्तावित केलेल्या प्रादेशिकीकरण पद्धतीत किती अवस्था आहेत ?

(A) 03

(B) 04

(C) 06

(D) 08

98. वॉन थ्युनेनच्या सिद्धांतासंबंधी खालीलपैकी कोणते विधान सत्य **नाही** ?

(A) त्यांचा कृषी भूमी उपयोजन सिंद्धात हा आर्थिक भाडेदर या संकल्पनेवर आधारित आहे

(B) बाजारपेठेपासूनच्या अंतरानुसार कृषी भूमी उपयोजन कसे व का बदलते हे सादर करण्याचा प्रमुख उद्देश थ्युनेनच्या सिद्धांताचा होता

(C) थ्युनेनच्या प्रारूप-I प्रमाणे विशिष्ट एका पिकाच्या उत्पादनाची तीव्रता बाजारपेठे-पासूनच्या अंतरानुसार वाढते

(D) वॉन थ्युनेनच्या प्रारूप-II नुसार बाजारपेठे-पासूनच्या अंतरानुसार भूमी उपयोजन प्रकार बदलतो

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

99. Who among the following has proposed model of development based on principle linear development ?

(A) Rostow

(B) Losch

(C) Kindell

(D) Christaller

100. Arrange the following multipurpose projects in India from north to south :

(1) Damodar Valley Project

(2) Bhakra Nangal Project

(3) Tungabhadra Project

(4) Kosi Project

Codes :

(A) (1), (2), (3) and (4)

(B) (2), (1), (3) and (4)

(C) (2), (4), (1) and (3)

(D) (4), (2), (3) and (1)

99. रेषीय विकास तत्त्वावर आधारित विकासाचे प्रारूप खालीलपैकी कोणी प्रस्तावित केले आहे ?

(A) रोस्टॉ

(B) लॉश

(C) किन्डेल

(D) ख्रिस्तालर

100. भारतातील खाली दिलेल्या बहुउद्देशीय प्रकल्पांची उत्तर ते दक्षिण अशी मांडणी करा :

(1) दामोदर खोरे प्रकल्प

(2) भाक्रा नांगल प्रकल्प

(3) तुंगभद्रा प्रकल्प

(4) कोसी प्रकल्प

संकेतांक :

(A) (1), (2), (3) आणि (4)

(B) (2), (1), (3) आणि (4)

(C) (2), (4), (1) आणि (3)

(D) (4), (2), (3) आणि (1)

www.prepp.in

Your Personal Exams Guide

ROUGH WORK

Your Personal Exam Guide